

Козак А.О.,
здобувач вищої освіти Ім курсу
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник: **Чебан Ю.Ю.,**
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

НАПРЯМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПАЛЬНОГО

Облік пального у загальній системі бухгалтерського обліку на будь-якому підприємстві посідає надважливе місце, оскільки пальне є досить питомою за вагою статтею у структурі виробничих запасів та собівартості продукції, товарів, робіт та послуг. Організація обліку пального має супроводжуватися ефективним внутрішнім контролем, зокрема для забезпечення документального оформлення руху пального та його економного використання.

Основними напрямками внутрішнього контролю пального є контроль первинного обліку надходження, оприбуткування, зберігання та списання пального, синтетичного та аналітичного обліку, матеріальної підзвітності тощо. З перерахованих напрямів, на нашу думку, яка ґрунтується на думках переважної більшості практикуючих бухгалтерів, найбільш проблемним та ускладненим є контроль списання паливно-мастильних матеріалів. Однією з основних причин цього є відсутність типової документальної форми списання паливно-мастильних матеріалів, тому підприємства, як правило, самостійно розробляють форму такого документу. І не так важливою є назва такого самостійно розробленого документу, як його змістове навантаження. Такий документ є первинним документом, тому має відповідати за реквізитами закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положенню «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [1,2].

Разом з тим, виникають проблеми з фактичним підтвердженням використання пального, оскільки маємо місце з рухомими засобами праці, які працюють поза межами підприємства, а також з нормами списання пального. Останнє має підлягати ефективному технологічному та документальному контролю на підприємстві. Норм витрат паливно-мастильних матеріалів для сільськогосподарських підприємств, на підставі яких можна було б списувати використане пальне, не затверджено жодним державним органом. Як правило, сільськогосподарські підприємства використовують Норми витрат палива та мастильних матеріалів для автотранспорту, затверджені наказом Міністерства транспорту від 10.02.98 р № 43 [3] або на їхній основі розробляють та затверджують внутрішні

норми. Але, зауважимо, що внутрішні норми мають бути розробленими саме на основі вищезазначених, оскільки у іншому випадку думка податківців може бути про те, що внутрішні норми необґрунтовано завищені. Останнє тягне за собою можливі негативні податкові наслідки за ПДВ і ПДФО, а саме: якщо ПММ, за якими був відображений податковий кредит, не були використані в оподатковуваних операціях – платник ПДВ повинен нарахувати податкові зобов'язання за цим податком на підставі Податкового кодексу України [4]. А якщо перевитрата ПММ виникла з вини працівника, а підприємство не стягує з нього суму перевитрати – то для працівника це буде додаткове благо, тобто роботодавцеві необхідно буде утримати ПДФО і військовий збір із доходу працівника. При цьому база оподаткування визначається із застосуванням натурального коефіцієнта [4]. За даним напрямом ефективність контролю має супроводжуватися розрахунком норм витрати палива на підставі контрольних вимірів палива при різних режимах роботи автомобіля, а також умови та порядок застосування коригувальних коефіцієнтів. Це все має бути затверджено відповідним наказом по підприємству та в інших внутрішніх документах.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України 16 липня 1999 року № 996-XIV; станом на 19 липня 2022 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : положення від 24.05.1995р. №88; станом на 28 грудня 2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.
3. Норми витрат палива та мастильних матеріалів для автотранспорту: наказ Міністерства транспорту від 10.02.98 р № 43; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0043361-98#Text>.
4. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.